

ARGUMENTE PRIVIND NECONSTITUȚIONALITATEA PROIECTULUI DE MODIFICARE A LEGII NR.317/2014

I. Argumente care privesc neconstituționalitatea legii în întregul său

Adoptarea prezentei legi încalcă dispozițiile art.148 alin.(4) din Constituție.

Ultimul Raport din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (2017)¹ recomandă expres, în cazul României, "în vederea îmbunătățirii în continuare a transparenței și a predictibilității procesului legislativ, precum și pentru a consolida garanțiile interne în materie de ireversibilitate", ca "Guvernul și Parlamentul (...) să asigure transparența totală și să țină seama în mod corespunzător de consultările cu autoritățile relevante și cu părțile interesate în cadrul procesului decizional și în activitatea legislativă legate de Codul penal și de Codul de procedură penală, de legile anticorupție, de legile în materie de integritate (incompatibilități, conflicte de interese, avere ilicită), de legile justiției (referitoare la organizarea sistemului justiției), precum și de Codul civil și Codul de procedură civilă".

Sub același aspect, Comisia Europeană a reținut că ignorarea avizelor Consiliului Superior al Magistraturii și a poziției ferme a corpului magistraților, trebuie imediat abandonate, ridicând întrebări cu privire la necesitatea reexaminării de Comisia Europeană a tuturor progreselor înregistrate în legătură cu independența sistemului judiciar.

Prin Decizia nr. 2 din 11 ianuarie 2012, Curtea Constituțională a României a apreciat că, prin faptul că are calitatea de membru al Uniunii Europene, statului român îi revine obligația de a aplica acest mecanism și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art.148 alin.(4) din Constituție, potrivit cărora "Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actele aderării și din prevederile alineatului (2)".

Dezbaterea parlamentară desfășurată cu privire la acest proiect de lege, asumat de 10 deputați și senatori, prin deturnarea unui proiect promovat în

¹ A se vedea pagina web https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/com-2017-44_en_1.pdf [accesată ultima dată la 20 decembrie 2017].

PowerPoint de Ministrul Justiției, la 23 august 2017, a ignorat punctul de vedere covârșitor majoritar al magistraturii și avizele consecutive negative emise de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin urmare, este din start neconform cu legea fundamentală. De asemenea, inclusiv normele legislative ce prevăd avizul Consiliului Superior al Magistraturii trebuie interpretate în spiritul loialității față de Legea fundamentală și obligației autorităților publice de a aplica Mecanismul de cooperare și verificare și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru.

În cursul lunii octombrie 2017, aproximativ 4000 de judecători și procurori români, adică mai mult de jumătate din numărul lor total, și-au însușit *Memoriul pentru retragerea proiectului de modificare a "legilor justiției"* adresat Guvernului României, iar în noiembrie 2017, peste 90% din adunările generale de la instanțele și parchetele din România s-a opus actualelor proiecte aflate în dezbatere parlamentară.

Prin urmare, peste 6000 de judecători și procurori români nu au acceptat acest proiecte de lege, voința lor nefiind luată în considerare, evitându-se orice dialog cu aceștia. Totodată, protestele tăcute efectuate de mii de magistrați români, începând cu 18 decembrie 2017, în fața sediilor instanțelor judecătorești sunt de notorietate, fiind preluate de presa din întreaga lume.² Proiectele au fost criticate sever de zeci de ambasade occidentale în România, de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii, de numeroase organizații nonguvernamentale din România și alte state, de întreaga societate civilă și de sute de mii de cetățeni simpli, în demonstrații stradale.

Chiar dacă proiectul conține și propuneri ale Consiliului Superior al Magistraturii, ale magistraților ori ale asociațiilor profesionale, formulate de-a lungul timpului, acestea reprezintă simple corecții ale sistemului actual, pregătirea nesperată a unui veritabil „experiment judiciar”, în lipsa oricărui studii de impact și prognoze (**spre exemplu, prezentul proiect prevede judecarea cauzelor în apel în complete formate din trei judecători în loc de doi, fără o minimă estimare a bulversărilor produse în instanțe și a necesității creșterii numărului de judecători**), putând determina consecințe foarte greu sau chiar imposibil de remediat. Inițiativa legislativă cuprinde foarte multe modificări care vor influența cariera și activitatea profesională a magistraților și vor produce dezechilibre în sistemul judiciar.

Participarea la dezbaterile Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului s-a realizat numai în baza unor invitații speciale, emise de domnul Florin Iordache, președintele comisiei, selecția nu s-a realizat la cerere, ci discreționar, la bunul plac al coordonatorului comisiei respective. Invitarea Asociației Forumul Judecătorilor din România a fost solicitată expres de unii membri ai Comisiei, în multiple rânduri, aspect supus și tranșat definitiv prin vot în cadrul lucrărilor.

² A se vedea, spre exemplu, paginile web <http://www.euronews.com/2017/12/18/romanian-judges-protest-over-government-backed-legal-reforms> ; https://www.washingtonpost.com/world/europe/romanian-judges-say-new-laws-will-stymie-prosecutions/2017/12/18/63c43882-e3fa-11e7-927a-e72eac1e73b6_story.html?utm_term=.4b1d6ed7b3a4; <https://www.cnbc.com/2017/12/18/the-associated-press-romania-judges-hold-protests-over-legal-system-changes.html>; https://www.voanews.com/a/romania-judges-hold-protests-over-legal-system-changes-/4169052.html?utm_source=divr.it&utm_medium=twitter [accesate ultima dată la 20 decembrie 2017].

De asemenea, adoptarea prezentei legi încalcă prevederile art.61 și art.75 din Constituția României, cu încălcarea competenței primei Camere sesizate - care nu a dezbătut textul și soluțiile adoptate de Senat, **cu referire la modificările adoptate după votul din plenul Camerei Deputaților** și care nu au fost amendamente discutate în prima cameră sesizată, precum și a principiilor constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră, legea fiind, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament. În acest sens a se vedea Decizia Curții Constituționale nr.1029 din 23 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.720 din 23 octombrie 2008.

Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr.472 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.336 din 30 aprilie 2008, următoarele: "Dezbaterea parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în Plenul celor două Camere ale Parlamentului nostru bicameral. Așadar, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce asupra proiectului de lege adoptat de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze, ceea ce contravine principiului bicameralismului (...) și a competențelor stabilite pentru cele două Camere, potrivit art.75 alin.(1) din Legea fundamentală."

Stabilind **limitele principiului bicameralismului**, prin Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, Curtea Constituțională a observat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect „deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate [...] în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge”. Sub aceste aspecte, „este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor; prin urmare, lipsirea Camerei decizionale de competența sa de a modifica sau de a completa legea astfel cum a fost adoptată de Camera de reflecție, deci de a contribui la procesul de elaborare a legilor, ar echivala cu limitarea rolului său constituțional și cu acordarea unui rol preponderent Camerei de reflecție în raport cu cea decizională în procesul de elaborare a legilor. Într-o atare situație, Camera de reflecție ar elimina posibilitatea Camerei decizionale de a conlucra la elaborarea actelor normative, aceasta din urmă putându-și doar exprima prin vot poziția cu privire la propunerea sau proiectul de lege deja adoptat de Camera de reflecție, ceea ce este de neconceput”. Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.937 din 22 noiembrie 2016, că art.75 alin.(3) din Constituție, folosind sintagma „*decide definitiv*” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. *Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera*

decizională nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator.

Prin Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.161 din 3 martie 2017, paragraful 32, Curtea a constatat, de asemenea, că „pornind de la premisa că legea este, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament, Curtea reține că autoritatea legiuitoare trebuie să respecte principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de către o singură Cameră. Or, din analiza dispozițiilor deduse controlului de constituționalitate, Curtea constată că soluțiile adoptate de Camera Deputaților nu au făcut obiectul inițiativei legislative și nu au fost dezbătute în Senat. Cu alte cuvinte, Camera Deputaților, adoptând Legea pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, a sustras dezbaterii și adoptării primei Camere sesizate modificări care vizau aspecte esențiale în structura și filosofia legii, contrar art.61 din Constituție. De asemenea, Curtea mai constată că legea adoptată de Camera Deputaților se îndepărtează de la scopul avut în vedere de inițiatorii săi.”

Acest principiu se caracterizează prin câteva elemente imuabile, în funcție de care se poate decide respectarea sa. Astfel, trebuie avut în vedere: *scopul inițial al legii*, în sensul de voință politică a autorilor propunerii legislative sau de filosofie, de concepție originară a actului normativ; dacă există *deosebiri majore, substanțiale, de conținut juridic* între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, respectiv, dacă există o *configurație semnificativ diferită* între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului.

Totodată, prezenta lege încalcă prevederile art. 79 alin. 1 din Constituție, care prevede: **Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații. El ține evidența oficială a legislației României. Consiliului Legislativ i s-a solicitat avizul pentru un proiect de lege care diferă esențial de formele adoptate de plenul celor două camere.**

În atare, condiții **Consiliul Legislativ nu și-a putut îndeplini funcția constituțională de avizare a proiectele de acte normative în scopul sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații.**

II. Argumente care privesc neconstituționalitatea anumitor prevederi punctuale ale legii

25. Articolul 30 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.30. (1) Secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul, respectiv obligația corelativă, de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, în conformitate cu Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor. Sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său se soluționează la cerere sau din oficiu de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, secțiile, președintele și vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii, din oficiu sau la sesizarea judecătorului sau procurorului, sesizează Inspekția Judiciară pentru efectuarea de verificări, în vederea apărării independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor.

(3) În situațiile în care este afectată independența, imparțialitatea sau reputația profesională a unui judecător sau procuror, secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii dispune măsurile care se impun și asigură publicarea acestora pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii, poate sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii.

34. Articolul 40 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.40.- (1) Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la cariera judecătorilor:

- a) dispune delegarea și detașarea judecătorilor în condițiile legii;
- b) propune Președintelui României numirea în funcție și revocarea din funcție a președintelui și vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- c) numește și revocă președinții de secții ai Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- d) propune Președintelui României numirea în funcție și eliberarea din funcție a judecătorilor;

e) numește judecătorii stagiați pe baza rezultatelor obținute la

g) analizează îndeplinirea condițiilor legale de către judecătorii stagiați care au promovat examenul de capacitate, de către alți juriști care au fost admiși la concursul de intrare în magistratură, de către judecătorii înscriși la concursul de promovare și de către judecătorii propuși pentru numirea în funcții de conducere;

h) soluționează contestațiile împotriva calificativelor acordate de comisiile de evaluare anuală a activității profesionale a judecătorilor, constituite în condițiile legii;

i) dispune promovarea judecătorilor;

j) numește în funcții de conducere judecătorii, în condițiile legii și ale regulamentului;

k) aprobă transferul judecătorilor;

l) dispune suspendarea din funcție a judecătorilor;

- l) dispune suspendarea din funcție a judecătorilor;
- m) convoacă adunările generale ale judecătorilor, în condițiile legii;
- n) aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru instanțe;
- o) ia măsuri pentru soluționarea sesizărilor primite de la justițiabili sau de la alte persoane privind conduita necorespunzătoare a judecătorilor;
- p) adoptă Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești;
- q) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau regulament.

(2) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la cariera procurorilor:

- a) la propunerea ministrului justiției, înaintează Președintelui României propunerea pentru numirea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim-adjunctului și adjunctului acestuia, procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, adjunctii acestuia, procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și adjunctii acestora;
- b) avizează propunerea ministrului justiției de numire și revocare a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, a adjunctilor acestora, a procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și a adjunctilor acestuia;
- c) numește și revocă procurorii șefi de secții ai Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism;

d) propune Președintelui României numirea în funcție și eliberarea din funcție a procurorilor;

e) numește procurorii stagiari, pe baza rezultatelor obținute la examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii;

f) eliberează din funcție procurorii stagiari;

g) analizează îndeplinirea condițiilor legale de către procurorii stagiari care au promovat examenul de capacitate, de către alți juriști care au fost admiși la concursul de intrare, de către procurorii înscriși la concursul de promovare și de către procurorii propuși pentru numirea în funcții de conducere;

h) soluționează contestațiile împotriva calificativelor acordate de comisiile de evaluare anuală a activității profesionale a procurorilor, constituite în condițiile

i) dispune promovarea procurorilor;

j) numește în funcții de conducere procurorii, în condițiile legii și ale regulamentului;

k) aprobă transferul procurorilor;

l) dispune suspendarea din funcție a procurorilor;

m) dispune delegarea și detașarea procurorilor, în condițiile legii;

n) convoacă adunările generale ale procurorilor, în condițiile legii;

o) aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru parchete;

p) ia măsuri pentru soluționarea sesizărilor primite de la justițiabili sau de la alte persoane privind conduita necorespunzătoare a procurorilor;

q) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau regulament.”

35. Articolul 41 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.41.- (1) Secția pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor:

- a) aprobă înființarea și desființarea secțiilor curților de apel, ale instanțelor din circumscripțiile acestora, precum și înființarea sediilor secundare ale instanțelor judecătorești și circumscripțiilor acestora, în condițiile legii;
- b) aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru instanțe și, respectiv, pentru parchete;
- c) stabilește categoriile de procese sau de cereri care se soluționează în municipiul București numai de anumite instanțe, cu respectarea competenței materiale prevăzute de lege;
- d) la propunerea președinților curților de apel, stabilește numărul vicepreședinților curților de apel, ai tribunalelor și ai tribunalelor specializate, precum și judecătorii la care funcționează un vicepreședinte;
- e) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau regulament;
- f) adoptă Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

(2) Secția pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor:

lângă curțile de apel și ai prim-procurorilor parchetelor de pe lângă tribunale, precum și parchetele de pe lângă judecătorii, unde prim-procurorii sunt ajutați de adjuncți;

- c) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau regulament;
- d) adoptă Regulamentul de ordine interioară al parchetelor.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.133 alin.(1) și art.134 alin.(4) din Constituție.

Curtea Constituțională a precizat, prin **Decizia nr.331 din 3 aprilie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.29 alin.(7), art.35**

raportat la art.27 alin.(3) și art.35 lit.f) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii și art.52 alin.(1) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, că dispozițiile art.35 raportate la dispozițiile art.27 alin.(3) din Legea nr.317/2004 dau expresie atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum au fost acestea reglementate prin art.134 din Legea fundamentală.

Constituția prevede în mod expres doar pentru atribuția referitoare la îndeplinirea rolului de instanță de judecată **în domeniul răspunderii disciplinare** a judecătorilor și a procurorilor că realizarea acesteia se face de Consiliu **prin secțiile sale** (art. 134 alin. 2). O astfel de precizare lipsește însă din cuprinsul articolului art. 134 alin. (1) și (4) din Constituție. Aceste dispoziții statuează rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca întreg, respectiv în Plenul său, în ce privește adoptarea hotărârilor, în general (atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției).

Separarea competențelor decizionale referitor la cariera magistraților nu ar trebui să afecteze rolul Consiliului Superior al Magistraturii care, în componența sa plenară, reprezintă garantul independenței justiției potrivit art. 133 alin. (1) din Constituția României. **Prin urmare, toate atribuțiile CSM care privesc aspectele generale și comune ale carierei magistraților și organizarea instanțelor și a parchetelor revin exclusiv competenței Plenului CSM.**

Faptul că există secții separate în privința judecătorilor sau a procurorilor nu implică faptul ca hotărârile pronunțate de aceste secții să fie definitive ori plângerile împotriva lor să fie soluționate tot de fiecare secție în cauză. **Arhitectura constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii, organ colegial, implică atacarea la Plen a hotărârilor fiecărei secții (cu excepția hotărârilor secțiilor disciplinare, tot ca urmare a excepției consacrată printr-un text constituțional).**

Singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără riscul declarării neconstituționale a unei astfel de modificări, o reprezintă o revizuire constituțională. În Franța sau Belgia, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat recent pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.³

De asemenea, alin.(3) nou propus încalcă flagrant rolul CSM de garant al independenței justiției, dacă acesta nu este obligat să efectueze demersuri în favoarea magistraților în cauză. Așa cum rețin constant Rapoartele MCV, Consiliul Superior al Magistraturii ar trebui să stabilească dacă pot fi întreprinse măsuri suplimentare pentru a furniza un sprijin adecvat magistraților împotriva cărora sunt îndreptate critici ce subminează independența justiției.

³ A se vedea, pentru detalii, Revista Forumul Judecătorilor nr.1/2017, pg.15-16 - <http://www.forumuljudecatorilor.ro/index.php/archives/2706> [consultată ultima dată la 20.11.2017], precum și pagina https://www.courdecassation.fr/venements_23/derniers_evenements_6101/magistrature_bertrand_37040.html [consultată ultima dată la 20.11.2017].

10. La articolul 10, alineatele (1)-(3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art.10.- (1) Judecătorii de la fiecare curte de apel, judecătorii de la toate tribunalele și tribunalele specializate din circumscripția fiecărei curți de apel și judecătorii de la fiecare din judecătoriile din circumscripția fiecărei curți de apel desemnează, prin vot secret, direct și personal, câte un candidat pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii dintre judecătorii care și-au depus candidatura.

(2) Procurorii de la fiecare parchet de pe lângă curțile de apel, procurorii de la fiecare din parchetele de pe lângă tribunale și tribunalele specializate din circumscripția fiecărei curți de apel și procurorii de la parchetele de pe lângă judecătoriile din circumscripția fiecărei curți de apel desemnează, prin vot secret, direct și personal, câte un candidat pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii dintre procurorii care și-au depus candidatura.

(3) Sunt desemnați pentru a candida la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii judecătorii și procurorii care au obținut majoritate de voturi în adunările generale prevăzute la art.9 alin.(3) și (4). Hotărârile adunărilor generale sunt trimise colegiului

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.133 alin.(2) lit.a din Constituție.

Membrii Consiliului Superior al Magistraturii – judecători și, respectiv, procurori - trebuie să fie aleși de toate adunările generale ale judecătorilor, respectiv ale procurorilor, indiferent de gradul instanței/parchetului pentru care candidează.

Un judecător are dreptul de a alege pe toți cei 9 judecători membri aleși ai CSM, iar nu 2 sau 3 candidați, în raport de gradul instanței la care își desfășoară activitatea. O asemenea interpretare este logică și de natură să cointereneze toți judecătorii/procurorii în buna funcționare a sistemului judiciar, în ansamblu, iar nu doar pe diferite niveluri de jurisdicție, cum se întâmplă în cazul votului cenzitar. În plus, actualul sistem electiv presupune diferențe foarte mari între gradul de reprezentativitate a judecătorilor/procurorilor de la instanțe/parchete inferioare și cei de la instanțe/parchete superioare. Spre exemplu, în Franța sau Belgia există sistemul care dă posibilitatea fiecărui judecător de a alege toți membrii CSM. Inclusiv în Republica Moldova, șase membri din rândul judecătorilor, inclusiv 2 membri supleanți, sunt aleși în Consiliul Superior al Magistraturii prin vot secret de către Adunarea Generală a Judecătorilor, aceștia reprezentând toate nivelurile instanțelor judecătorești.

19. La articolul 24, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art.24.- (1) Consiliul Superior al Magistraturii este condus de președinte - judecător, ajutat de un vicepreședinte - procuror, aleși dintre judecătorii și procurorii prevăzuți la art.3 lit.a), care fac parte din secții diferite, pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit.

(2) 1. Președintele Secției pentru Judecători este de drept președintele Consiliului Superior al Magistraturii și este ales dintre membrii prevăzuți la art.4 pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, de adunarea electivă din care fac parte membrii prevăzuți la art.3 lit.a) - c), după cum urmează:

a) judecătorii aleși în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, respectiv 2 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, 3 judecători de la curțile de apel, 2 judecători de la tribunale și 2 judecători de la judecătorii;

b) membrii de drept, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și ministrul justiției;

c) membrii desemnați, cei 2 reprezentanți ai societății civile.

2. Președintele Secției pentru Procurori este de drept vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii și este ales dintre membrii prevăzuți la art.5 pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, de adunarea electivă din care fac parte membrii

20. La articolul 24, după alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alin.(2¹)-(2³), cu următorul cuprins:

„(2¹) În ultimul an de mandat, prin excepție de la alin. (1), în funcția de vicepreședinte poate fi ales oricare dintre membrii secției pentru procurori, fără a avea două mandate succesive.

(2²) Adunările electivă hotărăsc cu votul majorității membrilor acestora.

(2³) Alegerea președintelui și vicepreședintelui se validează sub aspectul condițiilor de formă în ședința Plenumului, în prezența a cel puțin 15 membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, cu votul majorității membrilor acestuia.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.133 alin.(3) din Constituție.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alineatul (2) litera a) (cei 14 membri care sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat;

aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori;).

În alt plan, numirea de drept a președintelui secției de judecători în funcția de președinte a CSM încalcă flagrant rațiunea existenței și alegerii în această funcție.

58. La articolul 54, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin.(6), cu următorul cuprins:

„(6) Membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentanți ai societății civile, nu participă la ședințele Secțiilor pentru judecători, respectiv pentru procurori, și au următoarele îndatoriri specifice:

a) asigură informarea constantă a organizațiilor societății civile cu privire la lucrările Consiliului Superior al Magistraturii;

b) realizează consultarea organizațiilor societății civile cu privire la propunerile și sugestiile acestora privind demersurile necesare la nivelul CSM pentru îmbunătățirea activității instituțiilor judiciare ca serviciu public aflat în slujba societății, întocmind în acest sens un raport trimestrial de analiză și sinteză a propunerilor pe care îl transmit Plenului sau secțiilor, după caz, pentru analiză și decizie;

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.133 alin.(2) lit.b și art.134 din Constituție.

Arhitectura Consiliului Superior al Magistraturii presupune participarea tuturor membrilor săi la luarea deciziilor, cu excepția procedurilor disciplinare, iar nu doar a unor categorii de membri. Astfel, membrii reprezentanți ai societății civile sunt excluși de la marea majoritate a deciziilor, mai ales având în vedere noua repartizarea atribuțiilor între secții, deși Consiliul Superior al Magistraturii este un organ colectiv, care trebuie să funcționeze, ca regulă, iar nu ca excepție, în compunerea tuturor membrilor săi.

59. La articolul 55, alineatele (1)-(5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art.55.- (1) Revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii se poate dispune oricând în timpul mandatului, în următoarele cazuri:

- a) persoana în cauză nu mai îndeplinește condițiile legale pentru a fi membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii;
- b) persoanei în cauză i-a fost aplicată o sancțiune disciplinară din cele prevăzute de lege pentru judecători și procurori, iar măsura a rămas definitivă;
- c) persoanei în cauză îi este retrasă încrederea de către majoritatea judecătorilor sau procurorilor, după caz, care funcționează efectiv la instanțele sau parchetele pe care aceasta le reprezintă.

(3) În situația prevăzută la alin.(1) lit.c), procedura de revocare din funcție a unui membru al Consiliului se desfășoară după cum urmează:

- a) retragerea încrederii poate fi inițiată de orice adunare generală de la nivelul instanțelor sau parchetelor pe care le reprezintă membrul Consiliului Superior al Magistraturii a cărui revocare se solicită. Organizațiile profesionale ale judecătorilor și procurorilor pot sesiza adunările generale ale judecătorilor și procurorilor în vederea inițierii procedurii de retragere a încrederii;
- b) consiliul declanșează demersurile de retragere a încrederii, la cererea a cel puțin 10 adunări generale în cazul judecătoriilor sau parchetelor de pe lângă judecătorii, trei adunări generale în cazul tribunalelor sau parchetelor de pe lângă tribunale, o adunare generală în cazul curților de apel sau al parchetelor de pe lângă curțile de apel, respectiv,

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art.1 alin.(5), precum și art. 133 și 134 coroborate cu art. 124 și 125 din Constituție

Între toate aceste ipoteze pentru revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, forma *”retragerii încrederii”* nesocotește raționamentul avut în vedere de Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 196/2013, prin care a constatat că dispozițiile art. 55 alin. (4) și (9) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii sunt neconstituționale.

Ca principii, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor atrage sancțiunea revocării potrivit dispozițiilor art. 55 alin. (4) din Legea nr. 317/2004, însă atribuțiile încredințate prin alegerea ca membru al Consiliului nu sunt definite expres și nici nu rezultă implicit din dispozițiile Legii nr. 317/2004. În asemenea

condiții, rămâne neclară modalitatea în care ar putea fi imputată unui membru al Consiliului Superior al Magistraturii neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a unor atribuții care nu i-au fost încredințate de către adunările generale ale instanțelor care l-au ales în Consiliu și care nu puteau fi încredințate de acestea. Prin urmare, **sintagma prevăzută de lege poate fi, în absența unei definiții legale și regulamentare precise, interpretată și aplicată în moduri diferite.**

Astfel, prin votul deschis și obligația de motivare a hotărârii, norma asigură transparență activității Consiliului, constituind o garanție a respectării drepturilor constituționale împotriva abuzurilor și arbitrariului. Mai mult, în virtutea calității sale de garant al independenței justiției, Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să se supună exigențelor constituționale în ceea ce privește actele sale decizionale, asupra cărora pot plana suspiciuni în condițiile în care acestea nu conțin argumentele pe care se fundamentează hotărârea adoptată. **Însă, în activitatea individuală, membrul Consiliului trebuie să se bucure de o reală libertate de gândire, expresie și acțiune, astfel încât să-și exercite mandatul în mod eficient.**

Din această perspectivă, sintagma "neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor încredințate prin alegerea ca membru al Consiliului" este neclară, aceasta fiind de natură a expune membrul Consiliului unor eventuale presiuni, afectând independența, libertatea și siguranța în exercitarea drepturilor și a obligațiilor care îi revin potrivit Constituției și legilor.

În baza mandatului reprezentativ, însă, membrul Consiliului Superior al Magistraturii este alesul și reprezentantul întregii categorii ale cărei interese sunt reprezentate de organul colegial din care acesta face parte și nu poate fi revocat decât în condițiile nerespectării atribuțiilor în cadrul acestuia, iar nu a mandatului încredințat de alegătorii săi.

Cât privește posibilitatea revocării, Curtea Constituțională a constatat că membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile constituționale în baza unui mandat reprezentativ, și nu a unui mandat imperativ, acesta din urmă fiind incompatibil cu rolul și atribuțiile conferite de art. 133 și 134 coroborate cu art. 124 și 125 din Constituție, dar și din perspectiva modalității în care se iau hotărârile, atât de către Plen, cât și de către secții în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Astfel, în acest caz, **alegătorii nu stabilesc dinainte sarcinile membrului ales al Consiliului**, dimpotrivă acesta este autorizat de către judecători să îi reprezinte. De asemenea, în vederea exercitării dreptului de vot în cadrul Plenului sau secțiilor, membrul ales al Consiliului Superior al Magistraturii **nu primește un mandat expres, ci se pronunță în baza propriilor convingeri, în limitele legii.**

Asociația Forumul Judecătorilor din România, persoană juridică de drept privat, independentă, nonprofit, neguvernamentală și apolitică, asociație profesională a judecătorilor, își propune să contribuie la progresul societății prin acțiuni ce au drept scop realizarea unei justiții independente, imparțiale și performante, afirmarea și apărarea independenței justiției față de celelalte puteri ale statului, precum și prin inițierea, organizarea, sprijinirea, coordonarea și realizarea de proiecte privind îmbunătățirea, modernizarea și reformarea sistemului de administrare a justiției.